

RUNĀ SPECIĀLISTS

Iekļaujoša nometne – ieguvums visiem

Sandra Miķelsone-Slava, Kurzemes plānošanas reģiona projekta *Kurzeme visiem* vadītāja

Latvijā tik ierastas ir dažādas nometnes bērniem, bet cik no tām ir vai būtu gatavas uzņemt arī bērnus un jauniešus ar redzes, dzirdes, kustību un garīga rakstura traucējumiem? Papētot Valsts izglītības satura centra mājaslapā publicēto nometņu sarakstu, vien reta pieejama bērniem ar īpašām vajadzībām. Iemesls ir gaužām vienkāršs – lai tādu rīkotu, vajadzīga atbilstoši iekārtota vide. Tas vietas izvēli ievērojami ierobežo, jo daudzus viesu namos, kempingos un citās naktsmītnēs vide nav visiem pieejama vai ir tikai daļēji. Var būt vajadzīga arī specifiska ēdienkarte vai citas vajadzības. Tāpat nepieciešams daudz plašāks personāls, lai spētu sniegt arī individuālu atbalstu. Līdz ar to izmaksas sadārdzinās.

Un tomēr – mēs esam sabiedrība, kurā dzīvo dažādi cilvēki, un bērniem un jauniešiem jāredz dažādība, lai mēs kopumā kļūtu pieņemošāki un atbalstošāki. Tieši tāpēc integratīvai iekļaujošai nometnei, kurā

tiekas dažādi bērni un jaunieši, tai skaitā ar funkcionāliem traucējumiem, ir tik liela nozīme sabiedrības saliedēšanā. Tas ļauj daudz brīvākā atmosfērā iepazīt atšķirīgo, izprast un pieņemt to, redzot sabiedrību tādu, kāda tā ir. Mums jāvirzās uz tādām nometnēm, kurās var piedalīties ikviens bērns vai jauniešs neatkarīgi no tā, vai viņam ir kustību, redzes, dzirdes vai garīga rakstura traucējumi. Faktiski ikvienai nometnei būtu jānodrošina iespēja piedalīties ikvienam, ja tas atbilst vecumam vai interesēm. Tāpēc jo īpaši valsts, pašvaldību vai Eiropas Savienības fondu finansētajās vai atbalstītajās būtu jāuzņem kaut pāris bērnu un jauniešu ar dažādiem traucējumiem.

Projektā *Kurzeme visiem* integratīvo nometņu rīkošanā esam gājuši vēl soli tālāk, rīkojot nometni visai ģimenei: gan vecākiem, gan bērniem un jauniešiem, tostarp ar veselības traucējumiem. To darām tāpēc, lai arī vecāki iepazītu citu pieredzi, saredzētu kopīgo, saliedētos, kā arī, protams, lieliski pavadītu laiku.

Šogad Kurzemes plānošanas reģions kopā ar trim partneriem – Latvijas Bērnu atbalsta fondu, biedrību *Latvijas mazpulki* un nodibinājumu *Palīdzēsim.lv* – rīkoja trīs nometnes ģimenēm ar 9–15 gadus veciem bērniem, tostarp ar funkcionāliem traucējumiem. Piecu dienu nometnes *Kur tu, tur es* Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā Pelčos, *Piedzīvojumi priekam* Upesg-

rīvas pamatskolā Vandzenes pagastā un *Kurzemes piedzīvojums* viesu namā *Raganas slotā* Ventspils novadā ļāva izbaudīt patiesu kopabūšanu, aizraujošās aktivitātēs pilnveidot sociālās un komunikācijas prasmes. Kopā piedalījās 31 ģimene (90 dalībnieku) no Dienvidkurzemes, Kuldīgas, Saldus, Talsu un Tukuma novada, kā arī Liepājas.

Pērn esam rīkojuši arī tsākas – trīs dienu – integrējošas nometnes, tomēr pieredze liecina, ka vajag piecas dienas, lai dalībnieki pilnībā ļautos atmosfērai, izveidotu ciešākas saites. Būtisks elements ir brīvprātīgie palīgi, kuri ne tikai var sniegt atbalstu personālam un dalībniekiem, bet arī daudz mācīties paši, iegūstot nenovērtējamu pieredzi un jaunu skatījumu uz mūsu sabiedrību. Īpaši priecājamies par gadījumiem, kad kāds izbijis dalībnieks vēlāk kļūst par brīvprātīgo citā nometnē, vēloties laiku un enerģiju ieguldīt sirsnīgā un jēgpilnā kopabūšanā. Labās atsauksmes, ko saņēmām pēc visām nometnēm, apliecina vienu: iekļaujošās nometnes ģimenēm ir vajadzīgas, un Kurzemes plānošanas reģions turpinās tās organizēt līdz pat projekta *Kurzeme visiem* noslēgumam nākamā gada 31. decembrī.

Rīkosim nometnes tā, lai ikvienam bērnam un jauniešim, kas atbilst vecumam vai interešu grupai, ir iespēja tajā piedalīties! Tāpat aicinām rīkot vēl vairāk nometņu ģimenēm – ieguvēji būs visi.

LASĪTĀJS VAICĀ

Taisna ceļa uz Rīgu nav

Kuldīdznieks interesējas, kāpēc, izbraucot no Kuldīgas, nekur nav norādes uz Rīgu. Viņam tas problēmu nerada, jo viņš ceļus zina. Grūtības varētu rasties svešiniekiem, jo navigācijas sistēmām visi neuzticās. „Kāpēc tad, izbraucot no citām pilsētām, šādas norādes ir?” jautā lasītājs.

Apskatot situāciju dabā, *Kurzemnieks* konstatēja, ka viena norāde *Rīgas virziens* ir – Pārventā, Stendes un Saldus ielas krustojumā. Iespējams, tā saglabājusies no senākiem laikiem.

Kā zināms, no Kuldīgas uz Rīgu tagad var aizbraukt pa trim lielajiem asfaltētajiem ceļiem: caur Kandavu, Saldu un Kabili. Taču *Latvijas Valsts ceļu* (LVC) kartē nav oficiāla ceļa Kuldīga–Rīga. Viena no biežāk izmantotajām lietotnēm *Waze* kā izdevīgāko rāda ceļu P121 jeb Kuldīga–Tukums – tas ir ceļš caur Kabili, kas pēc pārbūves pēdējos gados ir īsākais un populārākais. Daudzi

No Kuldīgas uz Rīgu tieša valsts ceļa nav. Bet viena norāde *Rīgas virziens* ir – Pārventā, Stendes un Saldus ielas krustojumā.

joprojām brauc pa P120 jeb ceļu Kuldīga–Talsi līdz pagriezienam uz Stendi, kur tālāk atzarojas P130, kas aizved līdz Ventspils–Rīgas šosejai. Pēc kilometriem garākais ceļš iznāk tad, ja brauc caur Saldu (P108 un tālāk pa A9 jeb Liepājas–Rīgas šoseju), arī šo ceļu autovadītāji bieži izvēlas tad, kad abos pārejās notiek remonts, vai citu iemeslu dēļ.

LVC komunikācijas daļas vadītāja Anna Kononova skaidro: „Kuldīga ir kā galamērķis reģionālajiem un vietējiem autoceļiem, proti, uz Kuldīgu pa tiešo neved neviens galvenais ceļš. Valsts reģionālie ceļi savieno novadu

centrus vai lielākās pilsētas, kā arī pievienojas galvenajiem ceļiem. No jebkura reģionālā autoceļa uzbraucot uz valsts galveno ceļu, būs norādīts virziens uz Rīgu. Ja iedzīvotāji uzskata, ka šādas norādes tomēr ir nepieciešamas, tiem vajadzētu vērsties mūsu reģionālajā nodaļā vai arī pašvaldībā, lai tā aicina LVC norādes izlikt.”

Pēc LVC struktūras izmaiņām augustā Kurzemes reģionālās nodaļas centrs atrodas Kuldīgā, Ventspils ielā 105. Tālrunis: 67036451, e-pasts: kurzeme@lvceli.lv.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā šoziem domājat ietaupīt? Kā šādā laikā gatavoties svētkiem – vai dāvanas tiks gādātas tāpat kā citgad?

Elita Pūciņa, sētniece:

– Elektrība ļoti dārga. Lai nomaksātu rēķinu, ietaupu uz ēdienu, nepērku tik daudz saldumu. Dāvanām gan netaupīšu, jo tās katru reizi pērku laikus. Vienmēr kādu mazumiņu iepērku katru mēnesi, lai decembrī nebūtu daudz jāiztērējas. Pārsvārā dāvinu kaut ko no drēbēm, jauniešiem – skaistumkopšanas preces. Neko dārgu – ne ceļojumus, ne koncertbiļetes. Pati kultūrvietas apmeklēju ļoti reti.

Alise Bondare, audzēkne:

– Nav nekā tāda, uz ko taupītu. Dāvanas svētkiem pērku novembrī, decembrī, un šogad nekas nemainīsies. Esmu ievērojusi, ka cenas kāpušas piena produktiem, taču uz tiem netaupu, un iznāk iztērēt vairāk. Rēķinus pati vēl nemaksāju, jo dzīvoju pie vecākiem. Esmu dzirdējusi, ka tie ir nedaudz lielāki, taču redzēs, kā būs. Vasarā biju Portugālē – tur cenas ļoti līdzīgas Latvijas cenām.

Inga Špude, skolotāja:

– Noteikti nāksies ietaupīt! Skatīšos, lai būtu mazāks elektrības patēriņš. Man ir divi ūdens boileri, nogriezti līdz zemākajam. Pa dienu tos izslēdzu, naktī, kad tarifs mazāks, ieslēdzu. Biržas cenai sekoju līdzīgi regulāri. Man ir *Tet* pieslēgums, un septembrī rēķins bija ļoti liels. Pagājušomēnes – 92 eiro, šomēnes – 120. Citiem kolēģiem ir jau pie 200 eiro. Arī no kādām pārtikas precēm jāatsakās – nepērku tik daudz saldumu, gaļu, maizi, graudaugu produktus. Tāpat apgērbus tik daudz nepirkšu, jo arī tiem cena augusi. Dāvanas Ziemassvētkos nepirkšu – tās nāksies atlikt, lai varu samaksāt visus rēķinus, varbūt tik mazbērniem kādu nieciņu. Pieaugušajiem būs jāsamierinās.

Sigita Jirgensone, skolotāja:

– Kamēr vēl strādājam, sadārdzinājumu nejutām, un ne no kā atteikties vēl nav nācies. Rēķinus gaidām – cik augsti tie būs, nezinu. Malka jau sagādāta, un tai cena cēlusies uz pusi. No pārtikas augstākā manīta piena produktiem, ko visvairāk lieto bērni. Ziemassvētkos apdāvināšanās būs kā katru gadu. Dārgas dāvanas nekad neesam pirkuši – tās vienmēr ir simboliskas. Mazbērniem pirmās jau sagādātas. Ceļojumu vai pasākumu biļetes nedāvinām, paši gan kaut kur aizbraucam. Šovasar ar vīru bijām Austrijā un Melnkalnē. Cenu pieaugumu vēl neizjutu. Ceļojam ar tūoperatoriem, biļetes gādājam laikus. Ārzemēs cenas ļoti līdzīgas mūsējām, Austrijā tikpat augstas kā šeit.

Vita Stojaka un Inga Purviņa, masiere un stratēģijas konsultante:

– Neteiktu, ka mēs censtos ietaupīt. Pārtiku pērku kā parasti, lai arī cenas augstākas. Kultūras pasākumus bieži neapmeklējam, arī neceļojam. Rēķinus jau esam saņēmušas – tie ir divreiz augstāki.

Elektrība ir ļoti dārga. Visticamāk, nāksies uzlikt ierobežojumus Ziemassvētku dāvanām, jo bērnu ir daudz. Kaut ko pirksim, taču neko dārgu. Parasti bērniem ļaujam dāvanu izvēlēties pašiem – tas ir kas praktisks. Neesam vēl jautājušas, ko gribētu šajos Ziemassvētkos.

Elmārs Siliņš, pensionārs:

– Pašreiz ne uz ko netaupu. Mēs ar sievu izmaksas esam sadalījuši: šomēnes sieva maksā komunālos rēķinus, es pērku pārtiku. Cenu pieaugumu izjūtam. Rēķini arī ir krietni augstāki. Elektrība katru mēnesi pieaug par 20 eiro: vasarā bija 50, pagājušomēnes – 70, redzēs, cik būs par septembri. Dāvanas viens otram nepērku, bet labprāt ceļoju. Šogad divas reizes biju Turcijā, biju arī Austrijā, Anglijā. Tā kā meita ir stjuarte, man ir atlaide. Pagājušonedēļ biju ekskursijā pa Vidzemi – apskatīju krievu laika *101. kilometru**. Izbraucieni kļuvuši dārgāki, taču tas ļoti neietekmē, jo man ir šoferis, kas pa ekskursijām izvadā.

Amanda Gustovska Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

* 1941. gadā no Latvijas uz Sibīriju izsūtīti vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju. Daļa, kurai izdevās atgriezties, nokļuva vietās, ko mēdz dēvēt par 101. kilometru, – nomalēs, kur padomju gados apmetās vai piespiedu kārtā tika izmitināti *sabiedrībai nevēlamie elementi*.